

GLIVIČNO VNETJE SPOLOVIL

Tatjana Kitič

1. *Kako pogosto je glivično vnetje spolovil?*

Pogostost bolezni je zaradi visokega deleža samozdravljenja težko natančno določiti. Iz literature je razvidno, da ima kadar koli v svojem življenju glivično vnetje spolovil približno 75 % žensk. Približno polovica jih ima več kot eno vnetje, manjšina (približno 5 %) pa ponavljajoče se epizode vnetja. O ponavljajočih se epizodah vnetja govorimo, če v enem letu zabeležimo 4 ali več epizod glivičnega vnetja.

2. *Kaj povzroča glivično vnetje spolovil?*

Največkrat (v 85-90 %) ga povzroča *Candida albicans*, različne študije v zadnjem obdobju pa poročajo o pogostejši izolaciji drugih povzročiteljev, kot so npr. *Candida glabrata*, *Candida tropicalis* in *Candida krusei*.

3. *Kako se glivično vnetje spolovil kaže?*

Ženska najpogosteje navede pekoč občutek in srbenje v nožnici, ki je izrazitejše med spolnim odnosom in po uriniranju. Prisoten je obilen izcedek iz nožnice, ki se lahko spreminja od vodenega do gostega, sirastega (podobnega skuti). Ob pregledu je videti rdečino in oteklino malih ter velikih sramnih ustnic in vhoda v nožnico, prisotne so diskretne pustulopapularne lezije (z gnojem napolnjeni mehurčki nad nivojem sluznice), ki se lahko širijo tudi navzdol na kožo dimelj in stegen ali pa navzad na predel presredka. Ob ginekološkem pregledu so na steni vagine prisotne belkaste obloge (plaki), sirast izcedek, klinični status materničnega vratu pa je običajno normalen.

Pri moškem glivice običajno povzročijo vnetje glavice penisa (balanitis). Bolnik navede srbenje, pekoče bolečine po uriniranju in bolečino ob dotiku prizadetih mest. Ob pregledu je prisotna rdečina in oteklina, vidimo lahko diskretne pustulopapularne lezije.

4. *Kako postavimo diagnozo?*

Simptomi in klinična slika navadno zadostujejo za diagnozo. Na voljo pa imamo tudi več različnih testov in preiskav za potrditev glivičnega vnetja spolovil. S pomočjo mikroskopa lahko na stekelcu pregledamo kapljico izcedka, ki ji dodamo kapljico fiziološke raztopine. Napravimo lahko test s 10 % kalijevim hidroksidom (Whiffov test), test s kulturo ali pa določimo vrednost vaginalnega pH. Na voljo je še nekaj drugih testov, ki se redkeje uporabljajo (npr. test lateks aglutinacije).

5. *Kako poteka zdravljenje?*

Na voljo imamo široko paleto zdravil za zdravljenje glivičnega vnetja spolovil. To so antimikotiki, bodisi v oralni ali topikalni farmacevtski obliki oziroma v obliki vaginalet (1-3 dni), za zdravljenje rezistentne glivične okužbe pa lahko med drugim uporabimo vaginalne globule borove kisline. Vaginalete ali vaginalne kreme je potrebno uporabljati tudi med menstruacijo ali v nosečnosti, razen če zdravnik izrecno ne svetuje drugače. Uporabljati jih je potrebno tako dolgo, kot svetuje zdravnik, čeprav bolnik morda že kmalu po začetku zdravljenja nima več težav. V nasprotnem primeru se lahko vnetje ponovi oziroma se poveča možnost za razvoj na zdravljenje odpornih vrst Candid. Prav tako je potrebno zdraviti morebitno vnetje pri partnerju (npr. s kremo). Ponavljajoče vnetje, ki je lahko posledica uporabe antibiotikov, kontracepcijskih tablet ali povišane koncentracije sladkorja v krvi, zahteva preprečevalno zdravljenje z enkratnim odmerkom enkrat tedensko, na primer 2-3 tedne.

6. *Kako bolezen poteka?*

Prognoza je dobra, saj se velika večina vnetij dobro odzove na zdravljenje. Zapleti so redki, poročali so npr. o primerih horioamnionitisa med nosečnostjo.

7. *Kako poteka spremljanje bolnika z glivičnim vnetjem spolovil?*

Bolnice z glivičnim vnetjem spolovil spremlja izbrani ginekolog, vendar po začetni obravnavi in predpisu antimikotikov načeloma nadaljnje spremljanje ni potrebno. Izjema so nosečnice in tiste ženske, pri katerih se okužbe ponavljajo. V omenjenih primerih je potrebno mesec dni po zaključku zdravljenja opraviti kontrolni pregled pri zdravniku.

8. *Kako si lahko pri glivičnem vnetju spolovil pomagata sami?*

Vnetje se samo po sebi ne bo pozdravilo, zato bolnik potrebuje predpis antimikotika v ustrezni farmacevtski obliki. V primeru blažjega vnetja se lahko posvetujete tudi s farmacevtom, saj je na voljo nekaj pripravkov namenjenih samozdravljenju.

Obisk zdravnika je vselej potreben, če so prisotni izpuščaji na spolovilu, se pojavi krvav izcedek z neprijetnim vonjem, sta prisotni vročina in bolečina v spodnjem delu trebuha ali križu, kljub zdravljenju ni izboljšanja v enem tednu in se težave ponovijo več kot štirikrat v zadnjem letu dni. Napotitev k zdravniku je potrebna tudi v primeru, če gre za nosečnico.

9. *Kako glivično vnetje spolovil vpliva na vaše življenje?*

Glivično vnetje spolovil je neprijetno in moteče, vendar nima posebnih vplivov na bolnikovo življenje. Ob pojavu simptomov je potrebna spolna vzdržnost do postavitve diagnoze in zaključka zdravljenja.

10. Ali in kako lahko nastanek glivičnega vnetja spolovil preprečite?

Vnetje boste z večjo verjetnostjo lahko preprečili, če boste pri negi intimnih predelov uporabljali posebna mila z vsebnostjo mlečne kisline, pri čemer naj bo higiena intimnih predelov ob tem primerna (ne prekomerna). Pogosto bo lahko v začetnem stadiju bolezni zadostovala že aplikacija mlečnokislinskih vaginalnih globul, ki se jih vsak večer vstavi globoko v nožnico. Po tuširanju je potrebno intimne predele učinkovito posušiti. Nositi je potrebno sveže, bombažno, zračno in ne pretesno perilo. Učinkovita bo verjetno tudi sprememba prehrane (uživanje probiotikov, zmanjšan vnos ogljiko-hidratnih živil), kar še posebej velja za primere ponavljajočih se vnetij ali pa obdobje sočasnega zdravljenja z antibiotiki. Ženska naj raje kot tampone uporablja ščitnike perila, ki naj ne bodo sestavljeni iz za zrak nepropustne zaščitne obloge.